

MARIE MÁ DÍTĚ

Původ materiálu

upravila Dráža Havlíčková

1. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ DO PŘÍBĚHU

Pro **mladší** školní věk:

Na úvod jako motivaci ukažte dětem obrázek zpívající skupinky (např. Zpívejte s námi, str.2) a ptejte se: Co vidíš na obrázku? Proč tam asi všichni zpívají? Kdy a co sami zpíváte, když chcete děkovat? Každý, za to zať dťkuje, napíše na list a přilepí na strom. (více v bodu Pomůcky) Na závěr motivacíního úvodu si můžete zazpívat píseň, kterou děti rády zpívají, když chtějí Bohu děkovat.

Pro **starší** školní věk:

Celý dnešní příběh začíná motivem cesty do neznáma, úzkosti z něčeho neznámého a nového, změny a očekávání a končí radostnými chvalozpěvy Bohu za to, že na lidi nezapomíná. Hovořte tedy v úvodu s dětmi o změně školy, učitelů a spolužáků; o jejich cestě do míst, kde to neznali; o přestěhování; o jejich první cestě na tábor; atd.: Jaký jste měly pocit? Co jste dělaly, dodávaly jste si nějak odvahy?

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉ VYUŽITÍ

- **anděl** ve SZ znamená "posel", na jehož přirozenosti však pramálo záleží. "Anděly" jsou nazýváni též poslové (Iz 37,9), proroci (Iz 44,26), kněží (Mal 2,7). Nebeské bytosti nemají vždy křídla a chodí po zemi (Gn 32,2), velice se podobají lidem (Gn 19,1). Mezi vrchní anděly - archanděly – v bibli patří: Gabriel, Michael a Rafael. Zachariáše i Marii navštívil Gabriel (1,11 a 26); přichází tiše, nečekaně. Nechce je polekat ani vyvést z míry. Pán svého služebníka posílá proto, aby posloužil jeho záměru na nebi i na zemi (Žd 1,14). Andělský posel v tomto příběhu naznačuje, že se chystají věci nadmíru důležité.

- **navštívení Zachariáše a Marie** se odehrává za podobných okolností. Anděl přichází nečekaně, a když ho dotyční spatří, zarazí se; na Zachariáše padne bázeň. Marie promýšlí, jak se může stát matkou božího Syna, když nežije s mužem, ale nakonec přijímá Boží vůli

(1,38.48) i za cenu toho, že ztratí dobrou pověst (sr.Mt 1,19nn). Zachariáš, tomu spravedlivému muži, se nechce uvěřit, že jim - oběma starcům, se může narodit syn bez toho aniž by věděli, jak na to (1,18). Ale i on nakonec přijímá Boží vůli za cenu toho, že až do narození svého syna nic neřekne. Tak se neobyčejné zvěsti o Janově a Ježíšově narození stávají naplněním cesty Izraele (1,32n) a zaslíbením (srov. Iz 9,6), které mu bylo dáno.

- **setkání Marie a Alžběty** je podle Lukáše Mariino první setkání s někým poté, co přijala Gabrielovu (andělskou) zvěst. A jako první odezvu na požehnané Boží jednání slyšíme lidské dobrořečení a o „tanci“ ještě nenarozeného Jana. Ten poskakuje jako ti, které zasáhla zvěst o jednajícím Bohu (viz Ž 114,4.6 Ma 3,20, srvn. např. i Ž 68,4n).

Alžběta dobrořečí Bohu. Lidské „žehnání“ a „dobrořečení“ je možné jen díky tomu, že nejprve „požehnal“ Hospodin. V hebrejštině se pro obojí užívá stejného výrazu, ovšem v odlišném významu: z Boží strany jde o požehnání, tj. o vyvolení a jedinečné obdaření „mocí předivnou“; z lidské strany o vděčnou odpověď těch, kdo pochopili, co se stalo, čeho se jim dostalo a proč byli požehnáni. Jinými slovy - ze země se ozývá vděčná píseň těch, kterým došlo, že Bůh jedná „jako v nebi tak i na zemi“. A sama Alžběta by o tom mohla povídat. Blahoslavená, která uvěřila, že ono podivné zvěstování dojde svého cíle. Alžbětin pozdrav je pro Marii znamením i potvrzením její cesty.

- Jak v **Mariině** (46-55), tak v **Zachariášově chvalo zpěvu** (68-79) se objevuje téma spasení i reakce na starozákonní zaslíbení. Marie pronáší díkuvzdání za to, že Bůh je věrný ve svých slibech, že obrací naruby zaběhané „neřády“ - vládu pyšných a sebejistých - že se slitovává nad utištěnými a pozvedá utlačované a ožebračené. Zachariáš pronáší díkuvzdání za to, že Bůh je věrný ve svých slibech, které dal už Abrahamovi. Abychom byli vysvobozeni z rukou nepřátel a tak jej mohli zbožně a spravedlivě ctít po všechny dny svého života. A tak se první díkuvzdání za příchod spásy ozývá zde ze země dříve, než se Ježíš narodí.

- oběma **narozením, Jana i Ježíše**, předcházelo navštívení anděla, kterého Hospodin poslal, aby zvěstoval tu radostnou novinu. S Božím lidem se právě začíná dít něco důležitého, říká nám evangelista. Příběh Ježíše spasitele spatřuje a předává jako pokračování a svým způsobem vyústění mocných Hospodinových činů z příběhu Izraele. Ale „nebojte se“, ač jste plní úzkosti, nejistoty, bázně, když Bůh zjevuje své království v Ježíši Kristu, bývají lidé překvapeni. Zachariášovo nedobrovolné mlčení se tak může prolomit teprve s Janovým narozením. A je to píseň radostná a plná vděčnosti; o tom, jak na svá stará kolena zažil působení mocné ruky Boží, na sobě i vyvoleném lidu. Stejně tak i Ježíšovo narození, ačkoliv bylo zvěstováno dopředu, a „stalo se“: je událostí nečekanou, novou. Sláva na výsostech Bohu, že Boží skutky nejsou minulostí, ale zasahují i do naší současnosti, a mezi lidmi dobrá

vůle.

- když uběhlo čtyřicet dnů od narození syna, během kterých nesměla Marie například do chrámu (Lev 12, 1-4), vypravili se tam všichni společně, aby obětovali Bohu. A hle, dva svědci této události: **Simeon** a **Anna**, zástupci božího lidu. Oba chválí Boha proto, že vidí, že se jejich očekávání naplňují. Simeonův život tak může být ukončen, neboť ve svém náručí svíral nový život, světlo a slávu, která spolu s ním mezi lid přichází. A Anna za Něho velebí Bohu a šíří tu radostnou novinu mezi lid. Oba rodiče jsou z obou setkání udiveni, a Marie si to vše uchová ve svém srdci. Její duší musí proniknout meč (v.35); bude trpět pro poslání svého syna, než pochopí.

3. FORMULACE TÉMATU

Když Bůh vstupuje do světa, dějí se věci! „Neboť u Boha není nic nemožného“.

Vstupuje osobně – posílá anděla k Zachariášovi a potom k Marii. Přestárlým rodičům - Zachariášovi a Alžbětě - se narodí syn Jan. Zachariáš znamená „Hospodin pamatoval.“ Alžběta znamená „Boží přísaha“ a Jan znamená „Hospodin je milostiv“. Hospodin pamatoval na Zachariáše a Alžbětu a také na nás, splnil svou přísahu a poslal nám Zachránce, protože Hospodin je milostiv. Marii, ač nepoznala muže, se narodí syn Ježíš. Ježíš znamená „Hospodin je spása.“ To je důvod k chvalozpěvu, k radosti!

4. VYKLADAČSKÁ A KATECHETICKÁ ÚSKALÍ

- Že se v něm ztratíte. První dvě kapitoly Lukášova evangelia jsou plné událostí, zvrátů, osob, přemísťování. Proto obzvlášť v tomto případě je důležité zvolit jednu červenou nit vyprávění (motiv cesty; motiv radosti; Marie má dítě, příprava na Kristův příchod, atd.) a tak tím usnadnit dětem i vám se v něm lépe zorientovat.

- textem pro vaše vyprávění a pro práci s dětmi je pracovní list s vánočním evangeliem. Ten vám pomůže biblickou látku přiměřeně zestručnit. Zestručnění není ochuzení, ale odpovědné rozhodnutí, co a proč chceme dětem vyprávět. Dopředu si pracovní list prohlédněte, promyslete pořadí, možná sdělení do bublin a co k němu případně sami doplníte za vyprávění.

5. OSNOVY VYPRÁVĚNÍ

a) poznámky a osnova pro **mladší** školní věk:

Nechcete-li jako osnovu práce využít pracovní list, postupujte podle následující osnovy. Pracovní list pak můžete využít na konci. Obsah celého vyprávění je značně obšírný, proto se v něm soustředíte na okamžiky, kdy jako lidé můžeme a máme vzdávat Bohu chválu. Radost z očekávaných narození a chvalozpěv Bohu můžeme spolu s Marií i Zachariášem spolusdílet, nebo i pro nás se Ježíš narodil. Inspiraci pro vyprávění můžete najít u Tinie de Vries, Tím vše začíná, s. 192-193 nebo v Biblické dřívepravě.

I. Motivace

II. návštěva Zachariáše v chrámě překvapila

III. i pro Marii znamená změnu událostí

IV. proto se svou novinou nezůstává sama, ale vydává se za Alžbětou.

V. Marie zpívá o své radosti a děkuje Bohu za to, co přijde

VI. narození Jana a Zachariášův chvalozpěv Bohu za to, co přišlo

VII. narození Ježíše a díkuvzdání pastýřů

c) poznámky a osnova pro **starší** školní věk:

Nechcete-li jako osnovu práce využít pracovní list, postupujte podle následující osnovy.

Pokuste se v celém vyprávění vyzdvihnout právě situace, ve kterých se odehrávají změny či nečekané okamžiky, které současně v lidech vyvolávají nejistotu, bázeň, nepochopení. A pokuste se během vyprávění s dětmi rozluštit chování postav jako reakci na nečekané okamžiky. Osnova zdůrazňuje, že Ježíš přichází jako zdroj naděje pro ty, kdo se cítí na konci dní.

I. Motivace

II. návštěva Zachariáše v chrámě překvapila

III. i pro Marii je počátkem cesty do neznáma

IV. Je dobré mít s kým spolusdílet svá tajemství; Marie u Alžběty

V. Marie si zpívá o radosti a o vděčnosti k Bohu

VI. když se Jan narodil, zpíval si Zachariáš o Boží věrnosti

VII. když se Ježíš narodil, byla tmavá noc, ale Jeho světlo tu noc prozářilo (Simeonovo vyznání)

VIII. přišlé světlo totiž není obyčejné (Ježíš v chrámě)

Motivace: vánoční seriál, vánoční písnička

Lukášovo vánoční vyprávění není jen o narození v Betlémě a pastýřích. Lukáš napsal celý vánoční seriál.

1. Co sami známe?

Už jsme ho možná slyšeli - co všechno si z něj pamatujeme?

(Nechte děti vyprávět delší kusy i střípky příběhu, dbejte přitom, aby se ke slovu dostane co nejvíce dětí z odpovídajících)

2. Které díly rozpoznáme na kartičkách?

(Děti mohou přiřazovat kartičky k připomenutému vyprávění nebo si na základě kartiček vzpomenou na další kus příběhu)

Na koho a na co jsme zapomněli?

3. Dokážeme je společně seřadit do správného pořadí?

(Řadíme příběh, můžeme přitom hovořit o tom, co by znamenalo jiné pořadí (císařovo sčítání hned na začátku atd.)

4. Které postavy vyprávění zahrnuje? Staré, mladé?

O vánocích se říká, že z nich mají radost hlavně děti... Které dítě projevilo radost? (připomeňte nenarozeného Jana Křtitele, „poskakujícího“ vstávající sotva po natěžení Ježíši). Kdo se však v příběhu vyskytuje především? (Upozorněte, že Zachariáš s Alžbětou byli staří lidé, podobně „otupělí životem“ byli i pastýři...)

6. METODICKÉ POKYNY K PRACOVNÍMU LISTU ZDEŇKA ŠORMA

Pro práci založenou na pracovním listu, nabízíme místo vyprávění následující instrukce.

Výklad pro děti můžete motivovat jako „práci se seriálem“. Půjde nám přitom o to rozšířit naše „vánoční obzory“ a uvědomit si, koho všeho se vánoční vyprávění dotýká.

Půjde nám přitom o sdílení - děti, které znají z příběhu více, se o své znalosti a pochopení sdílejí s těmi, kdo slyšely a znají méně. Zároveň všichni objevují, kolik je „ve starém známém“ příběhu vlastně skryto neobjevených možností.

Obrázek nabízí víc možností použití:

Pro nejmenší můžete jednotlivé obrázky použít k ilustraci vyprávění (Můžete si je zvětšit na xeroxu a například špendlit na nástěnku.). Děti mohou mít obrázek před sebou, při vyprávění si jednotlivé scény očíslovat a do „bublin“ jim můžete nadiktovat stručný název nebo jména osob.

Větším dětem můžete obrázek rozdat na začátku a vyzvat je, aby samostatně podle vašeho vyprávění splnily úkol. Totéž také mohou dělat po vašem vyprávění. Společně potom porovnejte výsledky, a pokud nastane nějaký spor, je to dobrá příležitost, abyste si otevřeli evangelium a příběh ještě přečetli.

Největší děti mohou pracovat zcela samostatně. Rozdáte jim obrázky a bible a vyzvete je, aby si příslušné místo v evangeliu našly, přečetly, obrázky podle toho správně za sebou seřadily a do „bublin“ doplnily text.

Pokud se děti vrací do shromáždění, můžete nedělní školu a bohoslužby propojit dvojím způsobem (Jednotlivé obrázky je k tomu třeba zvětšit na xeroxu.): 1/ Každé dítě ukáže jeden obrázek (neseřazené) a vyzvou dospělé, aby je seřadili, jak jdou správně za sebou. 2/ Jedno dítě může číst příslušné oddíly z evangelia a ostatní obrázky ukazovat a stavět se do řady podle příběhu. Totéž lze udělat s některými obrázky také jako ilustraci písničky „Zázrak“ od

B.Pivoňky (Svítá 220)

POMŮCKY:

Obrázek či foto zpěváka, obrázek zpívajícího společenství, obrázky Marie a anděla z BTS a Zpívejte s námi.

Kartičky z papíru; papírové kartičky s hesly (viz Podněty pro rozhovor)

Píseň k tanci, oznámení o narození, papírový strom. (*Předem si připravte obrázek stromu, tak aby se na něho daly nalepovat dříve napsané vzkazy.*)

7. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš: „*Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navštívil a vykoupil svůj lid a vzbudil nám mocného spasitele!*“ (Lk 1,68-69a)

Písně: viz odkaz na píseň

8. VYPRÁVĚNÍ A NÁPADY PRO PŘEDŠKOLNÍ VĚK

Rozhovor:

Jak myslíte, že se vaše maminka dozvěděla, že vás má v bříšku? Myslíte, že jí to řekl anděl? Nebo pan doktor? Nebo to poznala sama?

Víte, jak se dozvěděl Zachariáš, že se mu narodí syn? A víte, jak se dozvěděla Marie, že se jí narodí miminko Ježíš?

Vyprávění:

Už kdysi dávno Pán Bůh lidem slíbil, že na ně nezapomene, že jim pošle Mesiáše, Zachránce, Spasitele. A lidé, zvláště když jim bylo ouvej, toho Zachránce napjatě očekávali,

těšili se na něj, vyhlíželi ho. My taky, když je nám zle, když nás něco trápí nebo bolí, čekáme, že nám někdo pomůže, že nás někdo zachrání. Ale Pán Bůh lidem neřekl, jak bude přesně ten Zachránce vypadat, takže si ho lidé představovali různě – jako mocného pana krále, který udělá na světě pořádek a mír nebo jako nějakého vojevůdce, který skoncuje se všemi nepřáteli, jeden prorok si ho představoval jako trpícího služebníka, který se obětuje za ostatní. Ale kdo by čekal, že se narodí jako miminko, a ještě k tomu v jesličkách? To asi nikoho nenapadlo.

Všechno to začalo písmenem Z – Zachariášem. Zachariáš byl kněz, sloužil v chrámu Boha Nejvyššího. Jeho manželka se jmenovala Alžběta, byla to příbuzná Marie. Oba byli moc hodní, spravedliví, dodržovali všechno, co Pán Bůh přikázal. Ale měli jedno trápení – nemohli mít děti. Alžběta byla totiž neplodná a taky už byli docela staří.

Jednou zase přišla řada na Zachariášův oddíl, aby vykonával své kněžské povinnosti v jeruzalémském chrámu. Sbalil se, rozloučil se s Alžbětou a vydal se na cestu. Jako vždy se losovalo, kdo půjde tentokrát do svatyně Hospodinovy a bude tam obětovat kadidlo. Los padl na Zachariáše. Vstoupil do svatyně. Byl tam úplně sám. Venku se modlilo spousta lidí. V klidu vykonával stanovené obřady a v duchu se modlil za své blízké, za svou Alžbětu. Tu se mu ukázal anděl Páně. Stál na pravé straně oltáře, právě na místě, kde se obětovalo kadidlo. Když ho Zachariáš viděl, hrozně se lekl a bál se. Myslel si, že je tu sám. A ono ne.

Anděl navíc promluvil: „Neboj se, Zachariáši, neboť tvá prosba byla vyslyšena; tvá manželka Alžběta ti porodí syna a dáš mu jméno Jan.“

Tolikrát se Zachariáš modlil, aby se jim narodilo miminko, aby měl komu předat svou službu v chrámě, své zkušenosti s Pánem Bohem. I tady ve svatyni se před chvilkou modlil za Alžbětu, myslel na jejich trápení. A teď se mu zjeví anděl a říká, že jeho prosba byla vyslyšena. Navíc to dítě bude zvláštní, bude to prorok a bude připravovat cestu pro Mesiáše. Anděl zná Zachariáše jménem, zná jeho příběh, zná jeho modlitby. To znamená, že si nespletl adresu. To je úžasné, a přesto tomu Zachariáš hned neuvěří. Je to až moc úžasné. A tak oněmí, dokud se miminko nenarodí.

Anděl Gabriel má hodně práce. Ještě musí někomu vyřídit radostnou novinu. Je poslán do města Nazaret, kde bydlela mladá dívka, které říkali Maria. Měla právě před svatbou s Josefem a už se na ni moc těšila. Jednou Marii čekalo velké překvapení – navštívil jí anděl Gabriel. Řekl jí: „Raduj se, Maria! Bůh je s tebou!“ Maria se polekala a přemýšlela, co mají ta slova znamenat. Gabriel však řekl: „Neboj se, Maria, Bůh si tě vybral, aby ses stala matkou jeho Syna, Bohem slíbeného Zachránce. Narodí se ti miminko a dáš mu jméno

Ježíš.“ Marie byla moc překvapená, ale chtěla Pána Boha poslechnout a řekla: „Udělám to, co si Bůh přeje.“ Když se Maria divila, jak by ona mohla mít miminko, anděl jí řekl, že u Pána Boha není nic nemožného. Vždyť i její příbuzná Alžběta čeká miminko, a přitom byla neplodná. Marie se rozhodla Alžbětu navštívit. Když Alžběta viděla Marii, hned se v ní miminko pohnulo, jakoby Jan Křtitel pozdravil Ježíše Mesiáše. Marie a Alžběta si povídaly o tom, co se jim zvláštního přihodilo a jak je Pán Bůh mocný. Marie zpívala radostí svůj chvalo zpěv.

Když se Alžbětě naplnil čas, narodilo se jí miminko. Byl to kluk a dali mu jméno Jan. V tu chvíli Zachariáš poprvé po devíti měsících promluvil. Byl naplněn Duchem svatým a zpíval také radostí: “Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navštívil a vykoupil svůj lid a vzbudil nám mocného spasitele z rodu Davidova, svého služebníka.”

Modlitba: Pane Bože, dej, ať věříme dobrým zprávám, které pro nás máš a ať děláme, co se ti líbí. Amen.

9. VYPRÁVĚNÍ A NÁPADY PRO STŘEDNÍ ŠKOLNÍ VĚK

Místo vyprávění - Práce s Pracovním listem V 2

Pro práci založenou na pracovním listu, nabízíme místo vyprávění následující instrukce. Nestačí-li instrukce k pracovnímu listu v bodě 3, můžete výklad pro děti motivovat jako „práci se seriálem“. Přejde nám přitom o to rozšířit naše „vánoční obzory“ a uvědomit si, koho všeho se vánoční vyprávění dotýká.

Přejde nám přitom o sdílení - děti, které znají příběh více, se o své znalosti a pochopení sdílejí s těmi, kdo slyšely a znají méně. Zároveň všichni objevují, kolik je „ve starém známém“ příběhu vlastně skryto neobjevených možností.

Motivace: vánoční seriál, vánoční písnička

Lukášovo vánoční vyprávění není jen o narození v Betlémě a pastýřích. Lukáš napsal celý vánoční seriál.

1. Co sami známe?

Už jsme ho možná slyšeli - co všechno si z něj pamatujeme?

(Nechte děti vyprávět delší kusy i střípky příběhu?, dbejte přitom, aby se ke slovu dostane co nejvíce dětí odpovídajících)

2. Které díly rozpoznáme na kartičkách?

(Děti mohou připomínat kartičky k připomenutému vyprávění nebo si na základě kartiček vzpomenou na další kus příběhu)

Na koho a na co jsme zapomněli?

3. Dokážeme je společně seřadit do správného pořadí?

(Radíme příběh, můžeme přitom hovořit o tom, co by znamenalo jiné pořadí (císařovo sítání hned na začátku atd.)

4. Které postavy vyprávění zahrnuje? Staré, mladé?

O vánocích se říká, že z nich mají radost hlavně děti... Které dítě projevilo radost? (připomeňte narozeného Jana Křtitele, „poskakujícího“ vstíc sotva poatému Ježíši). Kdo se však v příběhu vyskytuje především? (Upozorněte, že Zachariáš s Alžbětou byli staří lidé, podobně „otupělí životem“ byli i pastýři...)

10. NÁMĚTY K ROZHOVORU, DRAMATICKÉ ZPRACOVÁNÍ, HRY:

- promyslete spolu s dětmi co by mohly a chtěly právě narozenému miminku přinést, když by k němu šly na návštěvu nebo co by mu popřípadě popřály. Ať děti svá přání napíší na papírky a přilepí na obrázek vánočního stromu. Vrací-li se skupina zpět do shromáždění, mohou svá přání napsat na papírové ozdoby a pověsit pak na vánoční stromek.

- proč si myslíte, že v nedělní škole a při bohoslužbách zpíváme? - aby nemluvil jen farář?

- znáte nějaký současný písňový hit? Myslíte, že by vám mohla takováto písnička pomoci, když se ocitnete v úzkých? A znáte například píseň Jednou budem dál, neboli My to vyhrajem? Oslavuje taková píseň vítězství, které se stalo - nebo spíš vyjadřuje naději a jistotu, jak to bude?

- napište Theofilovi, jak Alžběta (v ich formě) přijala návštěvu Marie. Nad čím přemýšlela a co cítila, když zjistila, že je Marie taky těhotná.
- k oslavám patří písně. Napište několik kartiček s emocemi, na každou po jedné, jako třeba: radostně, smutně, vážně, nudně, rozhodně. A několik kartiček se známými písněmi: Běží liška k táboru, Vlák boží, Bůh je záštita má, Noemova archa,... Položte kartičky s hesly dolů do dvou komínků. Otočte vždy po jedné kartičce z obou komínků současně a nechte jednoho zazpívat píseň tak, jak je napsáno na kartičce: Bůh je záštita má – smutně; Noemova archa – nudně; ... Zpíval by Simeon s Annou také? Co? A jak?
- sami složte a napište chvalozpěv, ve kterém Marie děkuje Bohu za to, že se k ní sklonil, pamatoval na ni a tím i na celý svůj lid, nezapomněl na milosrdenství, které zaslíbil, ... A na závěr si ho přečtete. *Vrací-li se skupina zpět do shromáždění, je možné písním chvalozpěv spojit s představením.*
- víte, kdo celou dobu Alžbětina a Mariina zpívání mlčí? (Zachariáš) Proč mlčí? Co nám může bránit, abychom se přidali k písním radosti?
- každé dítě dostane kartičku s heslem: ‚POKOJ TOBĚ‘, nebo ‚POKOJ a DOBRÁ VŮLE MEZI LIDMI‘. Děti se zeptáte: Co to znamená? Slyšeli jste to už někde, někdy? Jestliže tohle někomu říkáme, co se tím myslí? Komu bys chtěl popřát pokoj a dobrou vůli? Kartičky děti mohou různě vybarvit či ozdobit a kohokoliv ze shromáždění či mezi sebou jimi obdarovat.
- ukažte dětem několik oznámení o narození dítěte a společně si texty přečtete (např. jsme vděční, že Bůh do naší péče svěřil...; tak už máme oktávu; Ty jsi zázrak v našem životě). Hovořte s dětmi o tom, co by Marie s Josefem mohli na takovéto oznámení napsat, kdyby je posílali. Děti si mohou jeden z výše přečtených textů vybrat nebo nějaký text vytvořit či vybrat z bible. Proč by tenhle text tam měl být? Děti mohou oznámení vyrobit a vymalovat třeba tak, aby odpovídalo vybranému textu.
- vyberte vhodnou píseň pro děti k tanci a pusťte jim ji. Děti při ní mohou ztvárňovat setkání Marie a Alžběty (tanečním krokem se přibližují a pak tančí spolu za ruce do kruhu), děti se točí každý kolem vlastní osy se zdviženýma rukama (chválím Boha), děti tančí spolu v jednom kruhu a zvedají a zase upažují ruce (spolu chválíme Boha).

11. A JEŠTĚ SE OHLÉDNĚTE

Právě jste si prošli připravený materiál. Nyní se pokuste najít vlastní cestu, jak s materiálem pracovat. Představte si svou skupinu dětí; počet dětí; věk; místnost, ve které se scházíte; čas,

který pro setkání s dětmi máte; jaké pomůcky či pracovní listy použijete aj. Zformulujte si cíl setkání, ke kterému chcete spolu s dětmi dospět. Poté si promyslete, co z přečteného materiálu použijete a co se vám naopak nehodí. (Vámi vybrané části či body si můžete sepsat v posloupnosti na papír). Tak – jak na to?

Odkaz na pracovní list

[V2 - Marie má dítě](#)

Odkaz na píseň

[Marie má dítě, Pane](#)

[Ave Maria, Pán buď s tebou](#)

[Radujte se, bratři, neboť blízko je Pán](#)

[Zázrak \(SV220\)](#)

[Má duše Boha velebí \(BTS29\)](#)

[Poslal Bůh anděla \(SV264\)](#)

[Anděl k Panně poslán je \(BTS63\)](#)

[Magnificat anima mea Dominum](#)

[Díky za toto krásné ráno](#)

[Moudrost mi, Pane, dávej](#)

[Zázrak \(SV220\)](#)

[Kampak to spěcháte, pastýřové](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu - Skutky](#)

Téma

[Vánoce](#)

Biblický odkaz (kat)

[Lukáš 1,80–2,52](#)